

התשובה בימי השובבי"ם - חלק א

א. שער רוח הקודש - דף יז עמוד א

ענין השובבי"ם הנודעים. ר"ל שיש מנהג קדום בכל ישראל. 5
להתענות מ' יום רצופי'. שיש מן יום הראשון של פ' שמות עד
פ' תרומה. וקצת מן תצוה....

ונתנו סימן בהם שובו בני שובבים ר"ת 'שמות' ו'ארא' ב'א
'בשלח' י'תרו' משפטים. והנה עיקר התענית בהם במ' ימים אלו
לא נתקנו אלא על עון הקרי. וימים אלו מסוגלים להתענות
בהם על הקרי יותר מכל ימות השנה. וטעם הדבר יתבאר לך 10
ממה שביארנו בענין גלות מצרים בחומר ובלבנים מה ענינו.
ושם נתבאר כי אותם שנשתעבדו בגלות מצרים. היו אותם
הניצוצות של הנשמות שיצאו מאדה"ר באותם ק"ל שנה.
שפירש מן אשתו. והיה מוליד שדין ורוחין ע"י טפות קרי. וכל 15
אלו נתקנו בגלות מצרים ההוא. ולכן בזמן הפרשיות אלו יש
בהם סגולה לקבל תשובת האדם המתענה בהם על עון הקרי.
ולכן הם מתחילים מן פ' שמות. מפני שאז בפרשה ההיא היה
התחלת השעבוד. ומסתיימים בפ' משפטים. לטעם שנתבאר
שם. ג"כ בענין סמיכות כי תקנה עבד עברי אל מתן תורה. כי 20
אז נגמרו אותם הניצוצות להתקן. בענין כי תקנה עבד עברי....

גם דע כי עיקר אלו התעניות נתקנו בימים אלו. לכפר על עון
שכתב זרע לבטלה.... וז"ס פסוק שובו בני שובבים (ירמיה ג')
פ"י כי אותם הבנים שמסר אל הקליפות בהשחתת הזרע. ועי"כ
נתלבשו תוך הקליפות ונעשו שובבים. לכן עתה שובו בתשובה. 25
והסירו אותם הבנים השובבים מתוך הקליפות והשיבו אל
הקדושה כבראשונה. גם צריך שיתענה פ"ד ימים רצופים כנגד
שם של מ"ב. שהוא סוד הזווג. והטפה העליונה. שהם מ"ב
זווגים והם פ"ד. כי כל זווג כולל שנים.... וטוב הוא שיתענה מ'
יום הנז' של כל ימי השובבים ואח"כ יתענה עוד מ"ד יום 30
אחרים להשלים הפ"ד יום הנז'. גם טוב הוא שיתן פרוטה אחת
לצדקה קודם התפלה בכל יום מימי תעניתו. ויכוין לתקן מה
שגרע וחסר מן הצדיק העליון אל המלכות....

ב. רבי אהרן מז"טומיר, תולדות אהרן - פרשת שמות

שובבי"ם הם כמו עשרת ימי תשובה, והוא זמן שמקובל 35
התפילה בבחי' כמו עשיית. והנה כלל ענין שובבי"ם הוא לתקן
את המדות ולקדש החושים לשמור עצמו מעצבות וכעס וגאווה.

ג. הרב שלמה וולבה - אגרות כתבים, ב, עמ' נה-נו

מרגילים את הצעירים החל משנות הנעורים הראשונות,
לראות בכל דבר שביצר הרע ענין של טומאה...עד שאחר כך 40
כשהם ניגשים לחתונות נדמה להם גם אז כי בעצם בטומאה
הם עוסקים, אלא שהטומאה הותרה. כמובן אין לך טעות
גדולה מזו! לדאבונו, המחנכים אינם נזהרים בזה, ומרבים
לטמא את היצה"ר, במקום לחנך תלמידיהם לדעת שהיצר 45
הרע הוא דבר שבקדושה, וממילא צריכים לשמרו בקדושה.
ואילו חונכו התלמידים ככה היו יודעים בעת בואם בברית עם
בת גילם, כי בית מקדש חולכים לבנות לא מקום מותר 50
לטומאה, חס ושלום....

אל תדאג במאומה לחטאות נעורים, ובפרט אל תפחד בגללם,
מגשת אל הצעה של בת בית יעקב!... אין לך לפחד מאומה 50
מחטאת נעורים, ולהיפך! התיקון הגדול ביותר הוא להתחתן
עם בת טובה וכשירה במידות וביראה ולהקים בית לתפארת.

ד. בראשית פרק מח, ח-טז

וַיֵּרָא יִשְׂרָאֵל אֶת בְּנֵי יוֹסֵף וַיֹּאמֶר מִי אֵלֶּה: 55
אָבִיו בְּנֵי הָם אֲשֶׁר נָתַן לִי אֱלֹהִים בְּזֶה וַיֹּאמֶר קָחֵם נָא אֵלַי
וְאֶבְרָכֵם... וַיִּבְרָךְ אֶת יוֹסֵף וַיֹּאמֶר הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר הִתְהַלְכִּי
אֲבֹתִי לִפְנֵי אַבְרָהָם וְיִצְחָק הָאֱלֹהִים הִרְעָה אֹתִי מֵעוֹדִי עַד הַיּוֹם
הַזֶּה: הַמְלֵאךְ הַגָּאֹל אֹתִי מִכָּל רָע לִבְרָךְ אֶת הַנְּעָרִים וַיִּקְרָא בָהֶם 60
שְׁמֵי וְשֵׁם אֲבֹתֵי אַבְרָהָם וְיִצְחָק וְיַעֲקֹב לְרֹב בְּקֶרֶב הָאָרֶץ:

ה. רש"י בראשית פרק מח פסוק ח

וירא ישראל את בני יוסף - בקש לברכם ונסתלקה שכינה
ממנו, לפי שעתיד ירבעם ואחאב לצאת מאפרים, ויהוא ובניו
ממנשה:

ויאמר מי אלה - מהיכן יצאו אלו שאינן ראויין לברכה: 65

ו. ליקוטי הלכות או"ח - הלכות עירובי תחומין ו, טז

וזה בחינת וירא ישראל את בני יוסף ויאמר מי אלה ויאמר בני
הם אשר נתן לי אלקים בזה וכו'. ששאל, "מי אלה?" שאינם
ראויים לברכה, כי ראה רשעים גדולים שיצאו מהם. והשיב לו
יוסף, "בני הם, אשר נתן לי אלהים בזה". ואיתא בספרים
שהשיב לו, שבזה בעצמו שאתה רואה יש שם גם כן ניצוצות
קדושים, שבשביל זה ראויים לברכה, הינו בחינה הנ"ל, שזה
היה עקר הוכוח בין יעקב ליוסף, כי בענין זה של אזמרה הנ"ל
ללמד זכות על הכל יש בזה כמה בחינות בין הצדיקים, כי הוא
עבודה גדולה כמו שמצינו שאפלו גדולי הצדיקים לפעמים לא
ידעו ללמד זכות כראוי והקפיד ה' יתברך עליהם כמו שמצינו
בישעיה והושע וכו'. ועל כן גם יעקב אבינו קדם הסתלקותו
מחמת שראה גדל הרשעות של הרשעים שיצאו מאפרים
ומנשה, על כן גם הוא תש כחו עד שלא ידע ללמד עליהם זכות
ולברכם, על כן שאל, מי אלה? שאינם ראויים לברכה. עד
שהשיב לו יוסף, בני הם, אשר נתן לי אלקים בזה. שהראה לו
שגם בזה בעצמו נמצא זכות שיגע ומצא נקדות טובות גם
בהרשעים שיצאו מהם. ועל כן תכף נתרצה יעקב ואמר, "קחם
נא אלי ואברככם".

ז. ליקוטי מוהר"ן תורה רפב

דע כי צריך לדון את כל אדם לכף זכות, ואפילו מי שהוא רשע
גמור, צריך לחפש ולמצוא בו איזה מעט טוב, שבאותו המעט
אינו רשע, ועל ידי זה שמוצא בו מעט טוב, ודן אותו לכף זכות,
ע"י מעלה אותו באמת לכף זכות, ויוכל להשיבו בתשובה, וזה
בחי' (תהלים לז) ועוד מעט ואין רשע והתבוננת על מקומו
ואיננו היינו שהפסוק מזהיר לדון את הכל לכף זכות, ואף על פי
שאתה רואה שהוא רשע גמור, אעפ"כ צריך אתה לחפש ולבקש
למצוא בו מעט טוב ששם אינו רשע וזהו ועוד מעט ואין רשע,
שצריך אתה לבקש בו עוד מעט טוב שיש בו עדיין, ששם אינו
רשע, כי אף על פי שהוא רשע, איך אפשר שאין בו מעט טוב
עדיין, כי איך אפשר שלא עשה איזה מצוה או דבר טוב מימיו,
ועי"ז שאתה מוצא בו עוד מעט טוב ששם אינו רשע, ואתה דן
אותו לכף זכות, עי"ז אתה מעלה אותו באמת מכף חובה לכף
זכות, עד שישבו בתשובה עי"ז, וזהו ועוד מעט ואין רשע, עי"י
שמוצא בהרשע עוד מעט טוב, ששם אינו רשע, עי"י והתבוננת
על מקומו ואיננו, היינו כשתבונן ותסתכל על מקומו
ומדריגתו, ואיננו שם על מקומו הראשון, כי עי"י שמוצאין בו
עוד מעט טוב, איזה נקודה טובה, ודנין אותו לכף זכות, עי"י
מוציאין אותו באמת מכח חובה לכף זכות. וזהו והתבוננת על
מקומו ואיננו כנ"ל, והבן: 105

וכן צריך האדם למצוא גם בעצמו... ואפי' כשמתחיל להסתכל
 בעצמו ורואה שאין בו שום טוב, והוא מלא חטאים, ורוצה
 הבעל דבר להפילו על ידי זה בעצבות ומרה שחורה ח"ו, אעפ"כ
 אסור לו ליפול מזה, רק צריך לחפש ולמצוא בעצמו איזה מעט
 טוב, כי איך אפשר שלא עשה מימיו איזה מצוה או דבר טוב,
 ואף שכשמתחיל להסתכל באותו הדבר הטוב, הוא רואה שהוא
 ג"כ מלא פצעים ואין בו מתוס, היינו שרואה שגם המצוה
 והדבר שבקדושה שזכה לעשות, הוא ג"כ מלא פניות ומחשבות
 זרות ופגמים הרבה, עכ"ז איך אפשר שלא יהיה באותה המצוה
 והדבר שבקדושה איזה מעט טוב, כי עכ"פ איך שהוא, עכ"פ
 היה איזה נקודה טובה בהמצוה והדבר טוב שעשה, כי צריך
 האדם לחפש ולבקש למצוא בעצמו איזה מעט טוב, כדי
 להחיות את עצמו, ולבוא לידי שמחה כנ"ל, ועל ידי זה שמחפש
 ומוצא בעצמו עדיין מעט טוב. עי"ז הוא יוצא באמת מכף חובה
 לכף זכות ויוכל לשוב בתשובה, בבחינות ועוד מעט ואין רשע
 והתבוננת על מקומו ואיננו כנ"ל, היינו כמו שצריכין לדון
 אחרים לכף זכות אפי' את הרשעים ולמצוא בהם איזה נקודות
 טובות. ועי"ז מוציאים אותם באמת מכף חובה לכף זכות,
 בבחי' ועוד מעט וכו' והתבוננת וכו' כנ"ל, כמו כן הוא אצל
 האדם בעצמו, שצריך לדון א"ע לכף זכות, ולמצוא בעצמו
 איזה נקודה טובה עדיין, כדי לחזק א"ע שלא יפול לגמרי ח"ו,
 רק אדרבא יחיה א"ע, וישמח את נפשו במעט הטוב שמוצא
 בעצמו, דהיינו מה שזכה לעשות מימיו איזה מצוה או איזה
 דבר טוב, וכמו כן צריך לחפש עוד, למצוא בעצמו עוד איזה
 דבר טוב, ואף שגם אותו הדבר הטוב הוא ג"כ מעורב בפסולת
 הרבה, עכ"ז יוציא משם ג"כ איזה נקודה טובה...

ח. אורות הקודש ג' עמ' רנא'-רנג'

הרס ובנין
 כשמרגיש האדם שנהרס הרבה ברוחניות, ידע שהגיע לו התור
 לבנית בנין חדש, יותר נעלה ונשגב, ויותר קיים ומפואר, ממה
 שהיה בראשונה, ויתחזק ויתאמץ בתיקון מעשיו ודרכיו, בסדר
 הגון, באומץ לבב, בחפץ טהור, בלב מלא עז ושמחה פנימית, כי
 טוב וישר ד' על כן יורה חטאים בדרך, ידרך ענוים במשפט
 וילמד ענוים דרכו.
 נפילה והתרוממות
 כשמרגיש אדם שהוא עלוב, ריקני, אין לו איל רוחני, ונופל
 הוא ומתמוטט, ידע שאור גדול מוכן לפניו, וכל
 הגרעונות, הביטולים, בין המעשיים, בין הרוחניים, בין
 החיוביים בין השליליים של כל ימי חייו הנם מתיצבים לפניו,
 וכל עונותיו מעידים עליו, והרי הוא תוהה, מתחרט מתוך
 מכאובים רבים, והוא מתרומם ושב, יוצא מעומק התהום אל
 גבעת הרום, מטומאה לטהרה, מאפלה לאור גדול. ובדרך
 יציאתו ועלייתו הרי הוא עובר מדורי חושך, שמשעממים אותו
 כל כך, אבל הוא יודע כי רחום וחנון ד', וכי גם כי ילך בגיא
 צלמות לא יירא רע, כי ד' עמו. ומתוך נבכי תהומות אל ד' יזעק
 וקולו ישמע, ולאור דעת יקרא ויאיר לו, וחכמה וחסד יתמכוהו
 ויעטרוהו, ומהרה ישוב לבצרון, מלא חכמה שמחה וגבורה.

נפילה ועליה

בעת אשר ירגיש האדם נפילה, מפני חולשת רוח והמעדה
 מוסרית, ישים אל לבו שממעמקי התהומים הוא צריך לדלות
 מרגליות יקרות, וישבו ויעלה, ויחדש כחו בגבורה ושלמה, לאור
 עולם, עוד ביתר שאת מימי קדם. וכן הוא הדין בדור שלם,
 ובתקופה עולמית.

ירידות וצדקות

מי שיש לו חוש עמוק ביראת שמים, ותמיד משתוקק
 הוא בפנימיות לבבו להוציא מן הכח אל הפועל את החוש
 הקדוש הזה, ונפשו בקרבו שוקקת להיות מקושר בדבקות

אלהית, לפי הרגשתו והשגתו, והוא רוצה לעלות בתשוקה
 רוחנית זו תמיד מעלה מעלה, אף על פי שיש לו כמה וכמה
 מניעות, וכמה מכשולים מעשיים, וכמה וכמה ירידות תדיר
 בכל יום ובכל עת ובכל שעה, מכל מקום לא יאבד ממנו את
 התוכן של לידע איניש בנפשו אי צדיק גמור הוא אם לאו. ויש
 במדה זו של צדיק גמור גם כן כמה וכמה נקודות, ויכול להיות
 שאף על פי שבכללותו סבוהו דכיות, ומצולות ים, מכל מקום
 בעמקי נפשו מונחת עוצם המהותיות של הצדקות
 הגמורה, והיא היא נקודת האורה החיה האלהית, שעל ידה
 הרי הוא קשור בקשר אמיץ בחיי עולם, ורק היא היא תכונן
 את עצם מדרגתו במלא מובנה, רבות רעות צדיק ומכלם יצילנו
 ד'.

ט. רבי אהרן פרלוב מסטולין - בית אהרן (קרלין) פרשת ויצא

ויפגע במקום. ויפגע הוא לשון תפלה. שהתפלל לפני הקב"ה
 שבכל מקום שיהי' שלא יהיו לבו חלוק על המקום ובכל מקום
 יהי' לבו שוה עם המקום. כמו שאומרים בשם הרב הקדוש ר'
 שלמה קארלינר זצוק"ל. על מה דאיתא במדרש וכן פירש"י
 בחומש על פסוק ואהבת את י"י אלקיך בכל לבבך פי' שלא
 יהיה לבך חלוק על המקום. ואמר הפירוש על המדרש אשר
 בכל מקום שהוא. יעבוד את השי"ת. כי יש בני אדם כשהם
 באיזה מקום ואינם עובדים להשי"ת אומרים שהמקום גורם
 כי אם היה באיזה מקום אחר בוודאי היה עובד להשי"ת. עי"ז
 אמר המדרש שחלילה לומר כן. לזה אמר שלא יהי' לבך חלוק
 על המקום. כי לא המקום גורם ח"ו איזו מניעה לעבודתו ית'.
 כי כיון שהכל מאתו ית' ורצון השי"ת הוא שיהיה האדם כעת
 במקום הזה מסתמא גלוי לפניו ית' שזה המקום לא יגרום שום
 מניעה ח"ו לעבודתו יתברך רק המניעה הוא מצד האדם. לכך
 אמר המדרש שלא יהיה לבו חלוק על המקום שהוא שם. ועי"ז
 התפלל יעקב אבינו ע"ה שבכל מקום שיהיה לא יהיה לבו חלוק
 על המקום.

י. שמות פרק ג, ב-ה

וַיֵּרָא מֶלֶאכֶד יִקְרָא אֱלֹהִי בְּלִבָּת אֵשׁ מִתּוֹךְ הַסֵּה וַיֵּרָא וְהָיָה הַסֵּה
 בְּעֵר בָּאֵשׁ וְהַסֵּה אֵינָנו אֶפֶל: וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶסְרָה נָא וְאֶרְאֶה אֶת
 הַמִּצְרָאִי הַגָּדֹל הַזֶּה מִדּוֹעַ לֹא יִבְעַר הַסֵּה: וַיֵּרָא יִקְרָא כִּי סָר
 לְרֵאוֹת וַיִּקְרָא אֱלֹהִי אֱלֹהִים מִתּוֹךְ הַסֵּה וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה מֹשֶׁה
 וַיֹּאמֶר הֲנִי: וַיֹּאמֶר אֵל תִּקְרַב הֵלֶם שֶׁל נְעֻלְיָד מֵעַל רִגְלֶיךָ כִּי
 הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אַתָּה עוֹמֵד עָלָיו אֲדֻמָּת קֹדֶשׁ הוּא:

יא. תניא ליקוטי אמרים פרק ז

אך החיות שבטפות זרע שיצאו ממנו לבטלה אף שירדה
 ונכללה בשלש קליפות הטמאות הרי זו עולה משם בתשובה
 נכונה ובכוונה עצומה בקריאת שמע שעל המטה כנודע מהארי"י
 ז"ל ומרומז בגמרא כל הקורא קריאת שמע על מטתו כאלו
 אווז חרב של שתי פיות כו' להרוג גופות החיצונים שנעשו
 לבוש לחיות שבטפות ועולה החיות מהם כידוע ליי"ח. ולכן לא
 הוזכר עון זרע לבטלה בתורה בכלל ביאות אסורות אף שחמור
 מהן וגדול עונו בבחי' הגדלות ורובי הטומאה והקליפות
 שמוליד ומרבה במאד מאד בהוצאת זרע לבטלה יותר מביאות
 אסורות רק שבביאות אסורות מוסיף כח וחיות בקליפה
 טמאה ביותר עד שאינו יכול להעלות משם החיות בתשובה
 אא"כ יעשה תשובה מאהבה רבה כל כך עד שזדונות נעשו לו
 כזכיות ובזה יובן מאמר רז"ל איזהו מעוות שלא יוכל לתקון
 זה שבא על הערוה והוליד ממזר שאז גם אם יעשה תשובה
 גדולה כל כך אי אפשר לו להעלות החיות לקדושה מאחר שכבר
 ירדה לעולם הזה ונתלבשה בגוף בשר ודם:

165

170

180

185

190

195

200

210

215

ובענין התענית בודאי לפי מעשינו היינו מחויבים להתענות כמה תעניות כפי המבואר בכל ספרי המוסר כי מי הוא נקי מחטאות נעורים, אבל באמת כפי שהעולם נוהגין ועושין המצות מצות אנשים מלומדה והכל למראה עיניהם ישפוטו ולא לפי האמת בהשכלת הלב והם סוברים ועושים הכל כגולם בלי השכלה כמו שהם חושבים שמתפללי' ולומדים תורה ובאמת לפי המבואר בשי"ע סי' צ"ח ובשאר מקומות איך צריך שתהיה התפלה כפי שהשכל מחייב באמת וגם לימוד התורה כמה תנאים צריך שהתורה נקנית בהם כמשי"ל בקונטרס הראשון [אות ד'] לפי האמת אינם מתפללים ואינם לומדים רק מצות אנשים מלומדה ככה הוא ענין התענית כפי שהם מתענין ואין מפשפשים במעשיהם כלל ואף ביום צומכם עצביכם תנגשו כמשי"ה [ישעי' נ"א] הן לריב ומצה תצומו כי ביום התענית מתגבר הכעס ח"ו ועושים כמה עבירות ביום התעני' כמו כעס ולשה"ר וכו'

ואעפ"כ חושבים להתענות ומתגאים בו וחושבים כבר נמחל להם מה שחטאו ובאמת לא כן כי עיקר התענית צריך כדי שישבור לב האדם בקרבו כי לב האדם מתגאה ע"י אכילה ושתיה וע"י התענית הוא נכנע, ותענית לשון עני כמ"ש בראשית חכמה ואז יוכל הלב להתחרט מאד על עונותיו כי זהו עיקר התשובה החרטה כמ"ש בשערי תשובה לרבינו יונה וזולת זה אין התענית חשוב כלום אפי' אם נשמר ביום התענית מן החטא ולומד כל היום בלא תשובה היינו פשפש במעשים וחרטה גדולה אינו כלום כ"ש אם ח"ו פוגם ביום התענית באיזה עבירה אפי' קלה, ובאמת לפי שהקב"ה רחמן גדול ושדי לא מצאנוהו שגיא כח ואינו בא אל האדם אלא לפי כחו אפשר הקדוש ברוך הוא מקבל מקצת אנשים שעושים תענית בתמימות אף על פי שלא יהיה באופן שכתבתי כי הם אין להם שכל איך לעשות התענית שיהיה רצוי לפני השי"ת אבל אנשים כמונו שידענו כל זה אם לא נתענה באופן שיהיה רצוי לפני השי"ת כפי שאנו מבינים בודאי לא יקבל השי"ת זה התענית וליכול כלבא שירותא וזה התענית ח"ו הולך לריק ולקליפות הנקרא ריק והרי זה הפסד בכמה אופנים הפסד הגוף אשר בדור הזה התשת כח הוא גדול והפסד הנפש שע"י נאבד הכניעה מן הנפש שידומה לו שכבר פרע חובו ובאמת הוסיף חטא על פשע ומתגאה א"ע בחנם, ובאמת אם תוכל להתענות יום א' בשבוע ויהיה נפשך חשקה לזה עשה אבל שיהיה באופן הנ"ל שתבדוד א"ע מכל עסקים כל היום ותפוש במעשיך וח"ו לא תחזיק א"ע שאתה פורע בזה חובך רק לבטוח על השי"ת שהוא מוותר לשבים בחרטה גדולה כפי החלוקי כפרה שהיה ר"י דורש [יומא פ"ו] ויותר מזה אם תוכל ותחשוק עשה רק שלא יהיה תיקונך קלקולך, ולדעתי כפי מה שהבנתי מדעת הקדושים אשר בארץ הנ"ל בדור הזה אשר גבר חלישות הכח ואם נתענה נחלש ולא נוכל להתפלל ולא ללמוד בודאי טוב להניח מזה רק הפעולה שעושה בתענית צריך לפעול בלא תענית:

יג. רבי זאב וולף מז'טומיר - אור המאיר, פרשת שמות

בפסוק וילך איש מבית לוי ויקח את בת לוי (שמות ב, א). ונראה לרמז כי הנה עינינו רואות אשר יש לך אדם שעושה סגופים ומקוואות ומרבה בתורה ותפלה, ועיקר כוונתו ומגמתו להשיג רוח הקדוש או גילוי אליהו וכדומה, וכאשר שמעתי בימי הבעש"ט זללה"ה היה אחד כזה שעשה סגופים והלך למקוה ששיג רוח הקודש, ואמר הבעש"ט זללה"ה בזה הלשון אשר בעולם התמורות משחקים עליו, והאמת כן הוא כי מה לאדם לרדוף אחר זאת ולבו חסור העיקר דביקות אל, שזהו תכלית העבודה לדבק במידותיו יתברך באמת ובתמים, ואחרי הדביקות השלימה יכול להיות ששיג כל משאלות לבו, כי ממילא נולד מזה השגת רוח הקודש וכדומה ממעלות המובחרות והמעולות, אמנם לא לזה ישים את לבו ורוחו ונפשו

בהעבודה, וכזה יש לרמוז בכתוב שהכתוב מתמיה ואומר וילך איש מבית לוי, משמעו לשון לוויה ודביקות אל הבורא ברוך הוא, וילך מזה האיש מלהשתדל אחרי זאת להיות לבו דבק תמיד ברוממות אלהותו יתברך, ויקח את בת לוי כלומר בחינת ההולדה שנוצרת מהדביקות, את זה יקח לו להשתדל אחרי זאת להשיג מחוז חפצו, ובאמת תועה הוא מדרך השכל, וידע נאמנה אשר כל זה בא ממילא, והעיקר בעבודה שידבק במדותיו הקדושים והטהורים לעובדו יתברך בתמים ואמת, ואז טוב לו בזה ובבא:

יד. בעל שם טוב עה"ת פרשת משפטים

יז. שאלו להבעש"ט מהו עיקר העבודה, הלא אנו יודעים ואבותינו סיפרו לנו שבימים קדמונים היו אנשי מעשה מתענים משבת לשבת ואתם בטלתם את הדבר הזה, שאמרתם שכל אדם שהוא מתענה עתיד ליתן את הדין, שנקרא חוטא, שמענה את נפשו (עיין תענית י"א א), על כן הגידו נא לנו מהו עיקר העבודה, והשיב להם הבעל שם טוב, דעתי בזה, שיראה אדם להמשיך על עצמו שלושה דברים הללו היינו אהבת ה' יתברך, ואהבת ישראל, ואהבת התורה, ואין צריך לעשות סגופים: (בוצינא דנהורא דף י"ז).